

Закључци са одржаног скупа „Дани дефектолога 2016.“

Пленарни део

Учесници на пленарном делу су имали прилику се упознају, како са садржајима који директно омогућавају увид у све актуелне тенденције у специјалној едукацији и рехабилитацији, тако и да се подсети историје и значаја поштовања сопствене прошлости за адекватно самопоштовање данашње дефектологије, односно специјалне едукације и рехабилитације.

Здравство и рехабилитација

Стручни и научни радови презентовани у оквиру сесије *Здравство и рехабилитација* на адекватан начин осликавају актуелно стање у специјалној едукацији и рехабилитацији. Као и претходне године, уочена је тенденција повећаног интересовања дефектолога за што валиднију евалуацију сопственог рада, односно евалуацију спроведених третмана у оквиру рехабилитације особа са сметњама у развоју. У складу са тим, приказани су различити облици третмана, усмерени како на стимулисање биопсихосоцијалног развоја деце и одраслих са сметњама у развоју у целини тако и на поједине, уже сегменте развоја. Поред тога, додатно су обрађене теме које нису у великој мери експлоатисане у нашој стручној јавности попут реакције стручњака у односу на појаву самоповређивања, првенствено код деце и младих са аутизмом и третмана усмерених ка родитељима, односно породици детета са емтњама у развоју, али и увек актуелним третманима заснованим на информационо-комуникационим технологијама. Забележено је и повећано интересовање аутора за интервенције у раном детињству, као и за алтернативне и супортивне облике третмана. Иако су дискусије биле релативно скромне и поред константне иницијације исте од стране модератора, охрабрује чињеница да постоји развијена професионална знатижеља код дефектолога и спремност за перманентно учење при сусрету са новим изазовима у професионалној пракси. Импуњује и склоност младих колега на почетку своје професионалне каријере ка стављању резултата свог рада на увид стручној јавности, чак и по цену претрпљене критике услед примећених методолошких недостатака у самом саопштењу. Модератори су потенцијали јачање персоналних компетенција колега аутора конструктивном критиком саопштених радова. На крају, може се закључити да је квалитет радова био на нивоу оних који су претходних година саопштавани на скупу, као и начин презентације радова а да је дискусијом омогућена конструктивна размена мишљења између присутних учесника по свим питањима разматраним у оквиру сесије, а која су свакако релевантна рефлексивна савремене дефектолошке стручне и научне мисли у нашој земљи. Учесници сесије су се сложили да је неопходно радити на квалитету радова и самих излагања како би следеће године квалитет скупа кренуо узлазном путањом када је реч о самим саопштењима и стручном делу скупа уопште.

Постер презентације

Сесија са постер презентацијама је испунила своју улогу давањем простора да се на сажет начин презентују стучна искуства и научна знања. Изложено је 14 од планираних 16 постер презентација (87,5%), од којих 5 радна научно-истраживачког карактера и 9 стручних радова, са представљањем примера из праксе. Тематски гледано, радови су били врло разноврсни са широким дабиром тема, али су у највећој мери одговорили на тему стручног скупа, „Савремени модели подршке деце са сметњама у развоју“.

Издаја моћних закључке:

- 1) У групи научних радова (5)
који су се бавили истраживањем разлога неуспешности у исто време по потенцирању значаја превентивног рада и подршке дефектолога у раном развојном периоду;
- 2) Презентовани примери добре праксе (4) истичу значај организованог и структурисаног коришћења слободног времена, као начина за подршку у осамостаљивању и социјализацији деце и ученика са сметњама у развоју;
- 3) Услуге додатне подршке, промовисане у неколико постер презентација (2)
су саставни део организације рада седецом и ученицима са сметњама у развоју у свакој систему (здравствена заштита, образовање и социјална заштита) и условне у успех у раду и развоју деце; Квалитет услуга зависи од мрежавања са ватрисистема и могућности да се исте остварују у постојећем окружењу, без измештања корисника;
- 4) Готово све постер презентације недвосмислено наглашавају значај ангажовања дефектолога у раду седецом са сметњама у развоју и особама са инвалидитетом, уз неопходност континуираног професионалног развоја и припремања занове улоге и активности;
- 5) У једној постер презентацији препознат је проблем положаја дефектолога у систему здравствене заштите и постављено питање формирања коморе дефектолога, као струковног / стручног тела којим бисе обезбедио професионални статус и заштита интереса струке. Међутим, забрињава чињеница да се оворешење напрепознаје у бази, међу дефектолозима;

Коначно, закључујемо да су изложени постери израђени на квалитетан и прегледан начин, уважавањем задатих техничких стандарда. Исто време, мишљења смо да овај модел представљања сопствене праксе није у довољној мери искоришћен и да многи излагачи не препознају ефикасност овог начина излагања. Осим постер презентација, у будућим приликама треба обезбедити и техничке услове за видео презентације и постављање штандова за промовисање радно-креативног стваралаштва. Трајање постер презентација треба омогућити у два дана, уз прилагођавање сатнице излагања непосредно уочи почетка рада по секцијама.

Образовање

Велики број пријављених и презентованих радова указује на ентузијазам аутора и жељу да прикажу свој стручни и практични рад, размене искуства, мишљења и идеје са колегама.

Презентовани радови квалитетом су оправдали очекивања скупа. Тематика радова одсликава тренутно стање у образовању деце са сметњама у развоју, како у Србији тако и у региону.

Запажени су радови који промовишу едукативна средства у циљу унапређивања образовне праксе. Издвајају се групе радова који су проистекли из праксе пружања подршке у редовном систему образовања.

Очигледни су недостаци системских решења питања инклузивне праксе. Изостало је очекивано узимање учешћа представника факултета и истраживачких радова.

Организација и Београд као место одржавања традиционалног стручног скупа свакако су допринели неочекивано великом одзиву учесника и излагача.

Социјална заштита и превенција

Стручни и научни радови презентовани у оквиру сесије *Социјална заштита и превенција* приказују актуелно стање у институцијама и друштву, као и начин финансирања дневних услуга у заједници.

Радови су обрађивали различите аспекте социјалних услуга. У пракси се истиче значај сарадње између организација цивилног друштва и јавних институција у превенцији институционализације. У изради програмских активности истакнут је значај умрежавања референтних установа које се баве специјалном едукацијом и рехабилитацијом, социјалном заштитом и превенцијом, са мрежом волонтера и организацијама цивилног друштва.

Може се закључити да је квалитет радова био задовољавајући, дискусијом је омогућена конструктивна размена мишљења између присутних учесника по свим питањима разматраним у оквиру сесије, релевантним за савремену дефектолошку стручну и научну мисао.

Панел

- Потребно је развијати чвршћу сарадњу са колегама из региона, путем пројеката и заједничких скупова;

- Потребно је развијате пројекте са установама као што је приватна школа из Стокхолма и у том смислу је од посебне важности да се започета сарадња настави уз подршку нашег министарства и канцеларије Уницефа која ће бити контактирана у циљу обезбеђивања средстава за професионални развој дефектолога у правцу модела рад који се примењује у шведској школи (примењена бихејвиорална метода).

- потребно је припремити коментаре на још необјављени Извештај о раду специјалних школа у Р. Србију у циљу побољшања Извештаја и кориговања материјалних грешака, али и закључака који су базирани на истраживању обављеном на нерепрезентативном узорку и са инструментима и методологијом која није примењива у школама за образовање ученика са сметњама у развоју.